

КРАЙ ДОМАШНОТО ОГНИЩЕ

Малкото балканско селце прострѣно надлъжъ по дветѣ страни на рѣката, остана въ сѣнка. Само по върховетѣ на планинския склонъ, надвесилъ се надъ самото селце, се виждатъ свѣтли ивици отъ залъзашето велико свѣтило. Скоро и тѣ изчезватъ. Мама вика: „Приберете дрешкитѣ отъ двора, че слънцето залъзе“. Считаше се, че е грѣхота, приперки да останатъ на двора следъ залъзъ-слънце. Зачуватъ се звънци отъ чардата. Презъ главната улица на селцето се запроточватъ бавно-бавно всички кравички на селскитѣ домакини. Съ пѣли и напръщѣли вимета, тѣ, сякашъ, чувствуватъ, каква благодать ще занесатъ съ млѣкото си на малкитѣ деца, затуй вървятъ важно-важно. И кога нѣкоя приближи до къщата на стопанина си, измукува, иска да каже: „Отвори ми“. Всѣки ще да разбира важната работа на кравичкитѣ, затова никой не минава пакъ на чардата. Осмѣли ли се нѣкоя палавникъ да направи това, втурне се нѣкоя кравичка съ роцата си по него. Ето, завръщатъ се и прасенцата. Това значи вече, че скоро се мръква.

Прибиратъ се всички по домоветѣ си. Мама разбира се, е винаги дома. Татко казваше: „Да не изгасне огнището, жената винаги да си е край него“. Но, ето, и той се връща, че за себе си той добавяше: „Мажътъ трѣбва да запалва свѣтилото въ къщи“. Чуватъ се стѣпкитѣ му по калдарьма изъ стрѣмната улица, която водѣше край дома ни. Мама каже: „Татко ви, деца“. И децата се поогледватъ, попригладятъ си съ ржце косичкитѣ предъ забрадката, пооправятъ

важно, радостно поздравява: „Добъръ вечеръ“, минава край децата и се отправя до „къта на менсофата“ край огнището, дето за него е поставено китено губерче и върху му сложена божигробска възглавница. Притече се най-голѣмкото дете и помогне на татко да си събуе обувкитѣ. Най-голѣмото момиченце, пакъ съ пешкиръ на рамо и съ медни легенъ и ибрикъ, свѣтли като отъ сребро, въ дветѣ си ржце, приближи при татко да му полѣе, за да си измие ржцетѣ, а после, подъ редъ, поднесе и на всички деца.

Въ огнището, срѣдъ бѣла като снѣгъ камина, наредени върху желѣзно конче, горятъ голѣми дървета въ буенъ огънь. Пламъци се извиватъ високо изъ кумия и озаряватъ радостнитѣ лица на нареденитѣ край огнището деца.

Мама приготвя настрана софрата, слага по нея всичко потрѣбно за вечерята, простре предъ татко хубавъ, шаренъ вълненъ софралѣкъ, сложи върху него софрата и прикани децата. Тѣ се нареждатъ по редъ, по възраст, най-голѣмото до татко, най-мъничкото до мама. Върху колѣнетѣ на всички тя прекарва общъ хубавъ, пѣстъръ месалъ. Татко и момченцата сѣдатъ по „турски“, мама и момиченцата — на „едно колѣно“. Тѣй тѣ сж готови веднага, лекичко да скочатъ, щомъ потрѣбва, нѣщо да донесатъ. На софрата е само едно блюдо въ срѣдата — свѣтълъ, излъсканъ, като сребро, саханъ и въ него е гостбата. Около връсть, по софрата е нареденъ нарѣзаниятъ хлѣбъ. Татко даде знакъ, едно отъ децата стана и прочете „Отче нашъ“. Пръвъ почна татко и тогава другитѣ следъ него. Сладко, вкусно. И тихи, кротки разговори, и мждри съвети. Нахранятъ се всички и пакъ молитва. Мама грабне софрата настрана, за да я разтрѣбе, а голѣмото момиченце пакъ ще поднесе легена и ибрика, за да си измие всѣ киржцетѣ и уста-та сега.

Разтрѣби мама, наредятъ се всички около огнището. То свѣти, сладко грѣе. — Е, слушаха ли днесъ децата? — пита

си отпредъ дрешкитѣ и станатъ правички. Влиза татко

ПЛАТИХТЕ ЛИ

абонамента си за вестникъ „СЛАВЕЙЧЕ“? Абонатитѣ и настоятелитѣ, които не сж платили още абонамента, си да побързатъ съ изплащането, защото съ своята нередовность затрудняватъ редакцията. Ние сме редовни въ задълженията си къмъ абонати и настоятели, бждете и вие редовни! Суми изпращайте по пош. чекова смѣтка, или най-добре въ писмо чрезъ пощенски и гербови марки.

Георги Русиновъ

СТАРАТА ЧИЧО АНТОВА КОБИЛА

— Омръзна ми вече тая кранта! Петнадесетъ години яде храната ми и все по-мършава става.

Така думаше една сугринь чичо Анто на стрина Антовица, като впрѣгаше старата си дореста кобила въ малката дървена талига.

— Че какъ да не е мършава, като цѣла зима само съ слама я храниш! — рече жена му.

— И сламата не заслужава тая дръгла. Падне ли ми нѣкой циганинъ — ще я продамъ!

— Ще я продадешъ лесно, мжжю, но мжчно ще купишъ друга; но и да купишъ, кой знае каква ще се случи. Съ тази децата сж свикнали: кротка, не хапе, не рита. Като човѣкъ се е привързала къмъ нашия домъ.

— Дотегнала ми е, та макаръ и злато да е — ще я продамъ!

И чичо Анто скочи въ талигата и камшика заплющѣ по мършавия гърбъ на Доруша. Отъ далечно село се научи единъ циганинъ, че чичо Анто продава кобилата си и единъ день довтаса.

— Продавашъ ли кобилата, чорбаджи? — попита той.

— Продавамъ я — отвърна чичо Анто и изведе кобилата отъ яхъра. Циганинътъ дълго време обикаля, разтваря устата ѝ, гледа очитѣ ѝ, краката.

— Че тя е умрѣла въ кожата си бе, чорбаджи! Много е стара: всичкитѣ ѝ зѣби се клатятъ, краката си едвамъ вдига, а и съ дѣсното око е малко пердалия.

— Каквато я виждашъ, такава е! Ако бѣше много добра, не бихъ я продавалъ! — рече чичо Анто.

— Е, тогава колко искашъ? — Ами, че... колко да искашъ!.. Ще дадешъ тамо две хиляди лева.

— Ти подигравашъ ли се съ моята сиромашия бе, чорбаджи? Че кой ще ти даде две хиляди за тая мърша? Хайде, сбогомъ тогава! И циганинътъ си тръгна.

— Почакай, бе Манго! — замоли се чичо Анто. — На пазаръ сърдня нѣма. Ти колко давашъ? — Хайде да ти не строша

ПРАВИЛА ЗА УСПѢХЪ ВЪ УЧИЛИЩЕТО

Единъ виденъ ученъ почина

1. Да мислишъ, че си подготвенъ за уроцитѣ и изпититѣ и действително да си такъвъ — сж две различни нѣща.

2. Всѣко здраво заучване на учебенъ материалъ изисква не отгоре-отгоре баберкуване, а така да се усвои, че изцѣло да може гласно да се разкаже или да се напише.

3. Изоставянето за утре една работа, която трѣбва да се свърши още днесъ, е началото на заплитане въ безизходностьта на справяне съ уроцитѣ.

4. Тетрадкитѣ трѣбва да бждатъ чисти, безъ драсканици и шарилки, безъ усукани подписи. Представяне съ лошъ видъ тетрадка и първото разочарование на учителя отъ ученика.

5. Внимателно и грижливо държане въ класъ е признакъ за учителя, че ученикътъ има вътрешна дисциплина и воля за работа.

6. Да се скарашъ съ другаря си или учителя си е най-лесната работа; дивакътъ е най-годеенъ за това, защото себе-владението е признакъ само на культурния човѣкъ. Лошо е, когато нѣкой си мисли, че само той има право, че той не грѣши.

7. Физичната чистота е сжщо така важно условие за печелене добро име: нерѣзани и нечисти нокти, неомито лице, смачкана шапка, нахално дигната яка и разкопчана куртка и шинелъ правятъ на свѣстнитѣ хора тягостно впечатление.

8. Не забравяй, че най-често тройката е прехода къмъ слабъ. Да се разчита на късметъ при изпитване на урокъ е пагубна надежда: училището не е комарджийница, па и на комаръ въ края на крайщата все се загубва. Трѣбва асимилирано и всички уроци да се знаятъ.

Проф. Д-ръ Ас. Златаровъ

Проф. Д-ръ Ас. Златаровъ

Роденъ на 4 февруарий 1885 година въ гр. Хасково, той почина на 22 декемврий 1936 година въ гр. Виена при една операция.

Проф. Д-ръ Ас. Златаровъ е не само единъ отъ нашитѣ най-видни учени, но и известенъ писателъ и отличенъ ораторъ. Той е написалъ голѣмъ брой литературни и научни трудове, много отъ които известни и въ чужбина. Той е изнесълъ въ София и провинцията повече отъ 1000 сказки на различни научни и литературни теми. Проф. Д-ръ Ас. Златаровъ бѣше най-добрия популяризаторъ на нау-ата, затова си бѣ спечелилъ любовта и уважението на много хора и неговата ранна смъртъ се посрещна съ всеобща скръбъ.

Въ този брой на „Славейче“ даваме неговитѣ правила за добрия успѣхъ въ училището, а по-долу и ценни мисли отъ него.

Красотитѣ на родната страна

ПРЕЗЪ ЗИМАТА ВЪ РИЛА

Вѣйте, бури зимни, натрупвайте снѣгъ, бороветѣ дивни зелени сж пакъ.

Ручентѣ бистри, скрити подъ леда, тихо ни нашепватъ иде пролѣтъта!

Димитъръ Огняновъ

татко. Мама отговаря утвърдително, а ако нѣкой е направилъ грѣшка, съ меки, любовни думи я каже и татко даде своя благъ и мждъръ съветъ. Мама взема хурката, да не губи ни минута.

А татко, доволенъ и радостенъ предъ многобройната здрава челядь, обърне се къмъ мама и каже: „Я запѣй нѣкоя

пѣсенъ“. Почне сладкопойната мама:

„Пламна огънь въ балкана, Въ балкана шипченски... Унесе негде погледъ татко, па каже: „Деца, лошо нѣщо е робията, много мжжа бѣше и много кръвъ се пролѣ за свободата. Да обичате България и да пазите свободата“.

Жени Божилова-Патева

Нѣма по-лоша напасть за човѣчеството, подъ всички небосклони, отъ алкохолнитѣ напитки: алкохолътъ е заклетъ врагъ на човѣшкото щастие.

Младежъта е съкровище на човѣчеството, най-свидния неговъ цвѣтъ и най-съкровената му надежда. Тя ще намѣри подхрана на своя идеализъмъ, като отдаде мисълта и сърдцето си на единъ висшъ идеалъ, който води къмъ извоюване на нѣщо по-ново, по-човѣшко.

Проф. Д-ръ Ас. Златаровъ

хатъръ. Дай си ржката? — викна Манго. — Ималъ си късметъ въ мене. Само да те отърва отъ нея, вземи петъ хиляди гроша.

Чичо Анто и Манго си хванаха ржцетѣ. Насъбраха се комшиитѣ, пазариха, викаха, дърпаха си ржцетѣ и най-после Доруша биде продадена за хиляда и сто лева. Циганинътъ наброи паритѣ. Чичо Анто донесе ракийка и почерпи всички. Следъ това циганинътъ се качи на кобилата и я подкара. Тръгна Доруша, но край пѣтнитѣ врата се спрѣ, обърна се къмъ чичо Анто и жално изцвили. Заплакаха чичо Антовитѣ деца, заплака и стрина Антовица.

Минаха се нѣколко месеца. Чичо Анто ходѣше въ близкото село и търсѣше да си купи нѣкой добъръ конь, но такива не се продаваха. Единъ день го посрещна нѣкакъвъ дрипавъ циганинъ и запита: — Какво търсишъ, чорбаджи? — Търся да купя нѣкой подобъръ конь.

— Имашъ късметъ въ мене, чорбаджи. Ела да видишъ каква кобила съмъ довелъ само за тебе. Ако не ти хареса — да не съмъ циганинъ!

И той заведе чичо Анто и

му показа вързаната за стобора, добре охранена, дореста кобила съ подстригана грива и опашка. Следъ това отвърза кобилата, метна се отгоре ѝ, пришпори я и като вихрър се понесе изъ пазаря съ нея.

— Това се казва добиче! — рече чичо Анто, когато циганинътъ се върна. Колко искашъ? — Като на тебе, чорбаджи, давамъ я за петъ хиляди лева. Не е скжпа. Млада кобила. Тая пролѣтъ ще навърши едва петъ години. Гледай само какви зѣби!

Чичо Анто въздъхна. — За кобилата дума нѣма, но нѣмамъ толкова пари. — Колко имашъ? — Едва събрахъ три хиляди лева.

— Хайде да видишъ и ти добро отъ единъ сиромашъ циганинъ. Дай паритѣ и нека ти е честита кобилата!

Чичо Анто засия отъ радость. Хвърли паритѣ на циганина въ ржцетѣ, яхна кобилата и припусна къмъ село.

Като минаваше покрай кръчмата, нѣколко селяни го съгледаха и извикаха: — Чакай бе, Анто! Кжде заминавашъ? Я ела тука, както си му е реда, да почерпишъ

за новата кобила! Чичо Анто привърза кобилата вънъ и влѣзе въ кръчмата.

Току що бѣха вдигнали шипенцата, нѣколко деца извикаха отъ вънъ:

— Ей, чичо Анто, кобилата се отвърза и побѣгна.

Излѣзе чичо Анто и се втурна следъ нея. Тича кобилата нагоре изъ селото, тича следъ нея и чичо Анто и вика та се дере:

— Ей, селяни, дръжете я!

Затичаха се и други хора следъ нея, но кобилата дойде до чичо Антови, отби се у тѣхъ и влѣзе въ яхъра. Дойдоха селянитѣ, гледатъ: кобилата яде огризка отъ слама въ яслитѣ. Единъ селянинъ я загледа и извика:

— Брей, че това била старата чичо Антова Доруша! Я гледай ти каква се е охранила и подмладила! Защо пакъ нея си купишъ бе, чичо Анто?

Чичо Анто гледаше, като ударенъ отъ грѣмъ. Следъ това махна съ ржка, обърса съ ржкава на новия си джаманданъ потъта отъ челото си и презъ зѣби промѣлви:

— А, бе, то ужъ друго бѣше, но нейсе! — и бързо влѣзе въ дома си.